

ÁLLAMI
SZÁMVEVŐSZÉK

JELENTÉS

A többségi állami tulajdonban lévő gazdasági
társaságok beszerzéseinek ellenőrzése

Előadó- és Cirkuszművészeti Nonprofit Kft.

2025.

25060

www.asz.hu

ÁLLAMI
SZÁMVEVŐSZÉK

JELENTÉS

A többségi állami tulajdonban lévő gazdasági
társaságok beszerzéseinek ellenőrzése

Előadó- és Cirkuszművészeti Nonprofit Kft.

2025.

25060

www.asz.hu

Dr. Szomolai Csaba
alelnök

ELLENŐRZÉSI IGAZGATÓSÁG:

ELLENŐRZÉSI IGAZGATÓSÁG III.

ELLENŐRZÉSI IGAZGATÓ:

HERCZEGH ZSOLT igazgató

ELLENŐRZÉSVEZETŐ:

VEREBESNÉ SZABÓ ERZSÉBET ellenőrzésvezető

Jelentéseink az interneten a
www.asz.hu címen olvashatók.

IKTATÓSZÁM: EL-4022-005/2025

TÉMASORSZÁM: 39/2024

ELLENŐRZÉS-AZONOSÍTÓ SZÁM: V1076

TARTALOMJEGYZÉK

■ AZ ELLENŐRZÉS ALAPADATAI.....	5
■ AZ ELLENŐRZÖTT SZERVEZET.....	7
■ ÖSSZEFOGLALÁS.....	9
■ AZ ELLENŐRZÉS FÓKUSZTERÜLETE	10
■ MEGÁLLAPÍTÁSOK	11
■ JAVASLATOK.....	21
■ MELLÉKLETEK.....	22
I. sz. melléklet: Értelmező szótár.....	22
II. sz. melléklet: Az ellenőrzött szervezetek jegyzéke.....	24
III. sz. melléklet: Ellenőrzési kritériumok	25
■ FÜGGELÉK: ÉSZREVÉTELEK	26
■ RÖVIDÍTÉSEK JEGYZÉKE	34

AZ ELLENŐRZÉS ALAPADATAI

AZ ELLENŐRZÉS CÉLJA

Az ellenőrzés célja annak értékelése volt, hogy a gazdasági társaság – ellenőrzés során kiválasztott – beszerzéseire szabályszerűen került-e sor, a kapcsolódó döntéshozatal szabályszerű és megalapozott volt-e, valamint a beszerzéshez kapcsolódóan érvényesültek-e a célszerűség és az eredményesség szempontjai.

AZ ELLENŐRZÉS TÍPUSA

Kombinált ellenőrzés

AZ ELLENŐRZÖTT IDŐSZAK

A 2023. év.

AZ ELLENŐRZÉS TÁRGYA

Az ellenőrzés tárgya az Előadó- és Cirkuszművészeti Nonprofit Kft.¹ 2023. évben megvalósult beszerzéseire irányuló döntések szabályszerűsége, megalapozottsága és célszerűsége, a megvalósult beszerzések szabályszerűsége, eredményessége, a beszerzett eszközök és szolgáltatások (köz)feladat ellátás során történt hasznosulása, azaz a beszerzések megfelelősége volt. Az ellenőrzés kiterjedt a beszerzések előkészítésének, a beszerzésekre vonatkozó megrendelések, szerződések megkötésének és tartalmának ellenőrzésére is.

Az ellenőrzés kiterjedt minden olyan körülményre és adatra, amely az ÁSZ² jogszabályban meghatározott feladatainak teljesítéséhez, valamint a program végrehajtása folyamán felmerült újabb összefüggések feltárásához szükséges volt.

AZ ELLENŐRZÉS JOGALAPJA

Az ellenőrzés jogszabályi alapját az ÁSZ tv.³ 1. § (3) bekezdésének és 5. § (4) bekezdésének előírásai képezték.

AZ ELLENŐRZÉS MÓDSZERE

Az ellenőrzés végrehajtása a nemzetközi standardokat irányadónak tekintve az ellenőrzési program szempontjai, az ellenőrzött időszakban hatályos jogszabályok, az ellenőrzés szakmai szabályok és a jelen ellenőrzésre irányadó ÁSZ módszertan figyelembevételével történt.

Az ellenőrzési kérdések megválaszolásához szükséges bizonyítékok megszerzése az ellenőrzött szervezet által rendelkezésre bocsátott dokumentumokra és adatokra alapozva, továbbá megfigyelés, szemrevételezés, információkérés, interjú, összehasonlítás, mintavételezés, valamint elemző eljárás útján valósult meg.

Az ellenőrzés lefolytatásához az ellenőrzött szervezet a 2023. évben megvalósult beszerzéseire vonatkozó főkönyvi és analitikus nyilvántartások, valamint az ÁSZ által kért további dokumentumok, adatok, információk megküldésével és a helyszíni ellenőrzés során szolgáltatott adatokat. A rendelkezésre álló adatok alapján az Előadó- és Cirkuszművészeti Nonprofit Kft. a 2023. évben közelítőleg bruttó 300 millió forint összértékben hajtott végre beszerzéseket. A mintavételezés keretében hat, egymással részben összefüggő beszerzés került kiválasztásra, melyek tárgyévben számlázott összértéke mintegy 70 millió forintot tett ki.

Az ellenőrzési bizonyítékként felhasználható adatforrások közé tartoztak egyrészt az ellenőrzéshez kért dokumentumok, adatállományok, nyilatkozatok, másrészt adatforrás volt minden – az ellenőrzés folyamán – feltárt, az ellenőrzés szempontjából információkat tartalmazó dokumentum.

A tények feltárása és azok összegzése során a megállapítások az ellenőrzött mintatételekre vonatkozóan kerültek megfogalmazásra. A mintatételek ellenőrzésének eredményei nem kerültek kivetítésre. Az ÁSZ akkor tekintette megfelelőnek a mintatételként kiválasztott beszerzést, ha a beszerzési eljárás teljes folyamata a lényegi elemeiben szabályszerű, célszerű és – amennyiben értékelhető – eredményes volt, illetve a beszerzés tekintetében érvényesültek a nemzeti vagyonnal való felelős gazdálkodás elvei.

Az ellenőrzés kitért minden olyan körülményre, amely a program végrehajtása kapcsán felmerült és az ellenőrzés céljaival összhangban volt.

AZ ELLENŐRZÖTT SZERVEZET

Az Előadó- és Cirkuszművészeti Nonprofit Kft. 2019. szeptember 17-én alakult 3 000 E Ft jegyzett tőkével. Alapítója a Nemzeti Cirkuszművészeti Központ Nonprofit Kft.⁴, mely az ellenőrzött időszakban is a Társaság kizárólagos tulajdonosa és egyben a Fővárosi Nagycirkusz fenntartója volt. A Társaságnál háromtagú felügyelőbizottság és választott könyvvizsgáló működött.

A Társaság létrehozásának célja a 2024. május 30-án kelt, egységes szerkezetbe foglalt Alapító Okirat preambuluma szerint az Alapító közfeladat-ellátásának elősegítése, előadó-művészeti, tudományos és oktatási feladatainak támogatása, valamint a cirkuszművészetet népszerűsítő és egyéb országos, illetve nemzetközi jelentőségű kulturális nagyrendezvények kiszolgálása. Feladata, hogy eszközök biztosításával és azok üzemeltetésével elősegítse a kulturális alapellátás széleskörű megvalósítását, különös figyelmet fordítva az állami, önkormányzati vagy civil rendezvények támogatására, amennyiben azok kulturális közösségteremtő feladatokat látnak el.

A Kormány a 1042/2019. (II. 18.) Korm. határozattal⁵ létrehozta a „Sportlétesítmények a kultúra szolgálatában” programot a hazai sportlétesítmények és a nemzeti kultúra összekapcsolása, ezáltal a magyar történelmi és irodalmi örökséget bemutató nagyprodukciók létrehozása érdekében. A Társaság 2019 végén 3 000 000 E Ft összegű állami támogatást nyert el a programhoz kapcsolódó eszközbeszerzési és logisztikai feladatok ellátására. A Támogatói okirat⁶-ban meghatározott támogatási intenzitás 100 % volt, és a támogatás elnyerésének évében a teljes odaítélt pénzösszeg előleg formájában átutalásra került a Társaság bankszámlájára. A támogatás felhasználási és elszámolási határidejét a Társaság kérelmére több alkalommal módosították. Az ellenőrzés adatbekérésének lezárásáig a támogatás felhasználásával még nem kellett elszámolnia a Társaságnak. Az állami támogatás felhasználásának szabályszerűsége nem tartozott az ellenőrzés hatókörébe.

Az ellenőrzött időszakban a Társaság fő bevételszerző tevékenységét a vendéglátás jelentette, melybe a Fővárosi Nagycirkuszban található három büfé üzemeltetése tartozott. A Társaság 2023. évi nettó árbevételének 91%-a kapcsolódott a vendéglátási tevékenységhez és mindössze 9 %-a származott egyéb tevékenységből. A támogatás tárgyidőszaki felhasználása az egyéb bevételek között került kimutatásra 233 634 E Ft összegben. A Társaság 2023. évi beszerzéseit egyrészt vendéglátóipari tevékenysége, másrészt az Alapító feladatellátásához, illetőleg a „Sportlétesítmények a kultúra szolgálatában” programhoz kapcsolódó, támogatásból finanszírozott eszközbeszerzési és szolgáltatási tevékenysége határozta meg.

1. táblázat

(adatok: E Ft-ban)

AZ ELŐADÓ- ÉS CIRKUSZMŰVÉSZETI NONPROFIT KFT. BESZÁMOLÓJÁNAK FŐBB ADATAI		
	2022. év	2023. év
Értékesítés nettó árbevétele	227 607	301 615
Egyéb bevételek	240 433	260 825
Igénybe vett szolgáltatások	75 863	56 676
Eladott áruk beszerzési értéke	96 151	106 239
Tárgyi eszközök	979 604	843 418
Pénzeszközök	1 229 072	1 507 169
Kötelezettségek	3 056 618	3 074 466
Adózott eredmény	9 370	59 594

Forrás: ÁSZ saját szerkesztés az e-beszámoló adatok alapján

A Társaság a megelőző két üzleti év beszámolóadatai alapján az ellenőrzött időszakban nem volt köteles a Taktv.⁷ szerinti belső kontrollrendszer kialakítására és működtetésére, és az Alapító, valamint a felügyelőbizottság sem élt ilyen javaslattal.

ÖSSZEFOGLALÁS

A Magyar Állam gazdasági társaságokban lévő részesedései a nemzeti vagyon, ezen belül az állami vagyon részét képezik. E részesedések értékére, ezáltal az állami vagyon értékének megőrzésére, növelésére alapvető befolyást gyakorol az állami tulajdonban álló gazdasági társaságok gazdálkodási tevékenysége.

A gazdasági társaságokkal szemben elvárás, hogy beruházásaikat és egyéb beszerzéseiket megfelelő tervezéssel hajtsák végre, mérjék fel annak szükségességét, pénzügyi vonzatát, valamint értékeljék a beszerzés gazdálkodásra vonatkozó várható hatásait, elemezzék azok következményeit, és alapozzák meg döntéseiket. Az Alaptörvény⁸ is alapelvi szinten rögzíti, hogy az állam tulajdonában álló gazdálkodó szervezetek törvényben meghatározott módon, önállóan és felelősen gazdálkodnak a törvényesség, célszerűség és eredményesség követelményei szerint.

A gazdálkodás egyes kérdéseire kiterjedő belső szabályozók a gazdasági társaságok működési sajátosságainak figyelembevételével alkotott részletes rendelkezéseikkel hivatottak biztosítani a jogszabályokban meghatározott általános normák végrehajtását, így – többek között – a felelős gazdálkodás elveinek érvényesülését. A gazdasági társaságok a tevékenységük során kötelesek a belső szabályozóikban foglaltakat betartani.

AZ ELLENŐRZÉS MEGÁLLAPÍTOTTA, hogy a Társaság kiválasztott beszerzései összességében nem voltak megfelelőek.

A Társaság **beszerzési igényekre vonatkozó döntései** – az ellenőrzött eszközbeszerzések és szolgáltatás megrendelések tekintetében – **egy kivétellel indokoltak voltak**, azokat az Alapító feladatkiértésében meghatározott célokkal összhangban hozta meg. Egy ellenőrzött tétel esetében a Társaság annak ellenére döntött a beszerzés mellett, hogy rendelkezésére álltak az Alapító által igényelt szolgáltatás megvalósításához szükséges berendezések. A Társaság nem igazolta a meglévő eszközök használatát akadályozó tényezők fennállását és ezáltal az ellenőrzött beszerzés indokoltságát.

Az ellenőrzött **beszerzések lebonyolítása** – az ajánlattevők kiválasztásának részbeni megalapozatlansága, a hiányos és hibás adattartalmú ajánlatkérések, a megrendelések és a szerződések számos hiányossága, a teljesítések nem megfelelő dokumentáltsága, valamint a beszerzésekre vonatkozó belső szabályozóeszköz rendelkezéseinek többszöri megsértése miatt – **nem volt megfelelő**.

A feltárt hiányosságok következtében az ellenőrzött beszerzések során **sérültek a nemzeti vagyonnal való** – felelős, átlátható, költségtakarékos – **gazdálkodás jogszabályban rögzített alapelvei**.

A Társaság ügyvezetője az ÁSZ tv. 29. § (2) bekezdés szerinti – a jelentéstervezet megállapításaira tett – észrevételében arról tájékoztatta az ÁSZ-t, hogy intézkedéseket kezdeményez a feltárt hiányosságok megszüntetése érdekében. Ezáltal az ÁSZ ellenőrzése hasznosult.

AZ ELLENŐRZÉS FÓKUSZTERÜLETE

1. – *A többségi állami tulajdonban álló gazdasági társaság beszerzésének megfelelősége*
-

MEGÁLLAPÍTÁSOK

1. A többségi állami tulajdonban álló gazdasági társaság beszerzésének megfelelősége

Összegző megállapítás	Az Előadó- és Cirkuszművészeti Nonprofit Kft. ellenőrzött beszerzései összességében nem voltak megfelelőek. A feltárt hiányosságok következtében az ellenőrzött beszerzések során sérültek a nemzeti vagyonnal való – felelős, átlátható, költségtakarékos – gazdálkodás jogszabályban foglalt alapelvei.
------------------------------	---

Az ÁSZ ellenőrzése a Társaság 2023. évben megvalósult beszerzései közül az Alapító eszközigenye és fellépéseinek támogatása céljából megvalósított, és részben a „Sportlétesítmények a kultúra szolgálatában” programhoz kapcsolódó hat beszerzés megfelelőségére terjedt ki.

2. táblázat

AZ ELLENŐRZÖTT BESZERZÉSEK FŐBB ADATAI

SOR-SZÁM	BESZERZÉS TÁRGYA	ALAPÍTÓ ÁLTALI FELADATKIOSZTÁS KELTE	BESZERZÉS ALAPJÁT KÉPEZŐ SZERZŐDÉS /MEGRENDELÉS KELTE	BESZERZÉSI SZÁMLA TELJESÍTÉSI IDŐPONTJA	NETTÓ ÖSSZEGE (E Ft)
1.	forgómanézs tervezése és gyártása	2023.05.10.	2023.09.21.	2023.12.15.	14 000
2.	mobil lóboxok gyártása	2023.01.10.	2023.06.15.	2023.07.31.	11 250
3.	fűtakarás létesítéséhez szerszám biztosítása, cirkusztechnikai eszközök és vízi színpad rögzítő szerkezet bérlete	2023.03.20.	2023.05.15.	2023.09.15.	2 470
4.	fűtakaró szállítása	2023.03.20.	2023.04.30.	2023.08.05.	11 200
5.	színpadi úszómű bérlete	2023.03.20.	2023.06.01.	2023.07.31.	10 800
6.	rendezvénykamion és sátor bérlet	2023.06.01	2023.07.05.	2023.09.01.	6 000

Forrás: ÁSZ saját szerkesztés az Előadó- és Cirkuszművészeti Nonprofit Kft. adatszolgáltatása alapján

Az ellenőrzött beszerzések tekintetében az ellenőrzés során nem merült fel olyan körülmény, amely a beszerzési eljárások Kbt.⁹ szerinti lefolytatását tette volna szükségessé.

A BESZERZÉSEKHEZ KAPCSOLÓDÓ BELSŐ SZABÁLYOZÓ ESZKÖZÖK VIZSGÁLATA

Az Alapító a Társaság Alapító Okirat¹⁰-ában nem határozott meg a beszerzésekre irányadó különös szabályokat, a beszerzésekről való döntést vagy szerződések megkötését nem kötötte a felügyelőbizottság, illetőleg a saját előzetes jóváhagyásához. A beszerzésekhez kapcsolódó általános feladat- és hatásköröket az SzMSz¹¹, a Társaság ellenőrzött beszerzéseire vonatkozó részletszabályokat a Kötelezettségvállalási Szabályzat¹² tartalmazta. A Társaság a Kötelezettségvállalási Szabályzatban nem határozta meg, hogy amennyiben a beszerzéshez három árajánlat szükséges, milyen eljárással kell kiválasztani az ajánlattételre felkért szervezeteket, milyen módon kell az ajánlati felhívásokat közzétenni, illetőleg megküldeni az ajánlattevők számára, milyen adattartalommal kell rendelkeznie az ajánlati felhívásoknak, továbbá nem szabályozta az ajánlatok kiértékelésének folyamatát és dokumentálásának követelményrendszerét sem. Az olyan esetekre sem alakított ki szabályozást, amikor a piaci körülmények miatt három árajánlat beszerzése akadályba ütközik. **A belső szabályozás hiányosságai miatt a beszerzések területén nem volt maradéktalanul biztosított az Nvtv.¹³ 7. § (2) bekezdése szerinti egységes elveken alapuló, átlátható működés.**

A BESZERZÉSI IGÉNYEK FELMERÜLÉSE

Az ellenőrzött beszerzések nem szerepeltek a Társaság 2023. évi üzleti tervében, azokra **az Alapító évközi feladatmeghatározásai alapján** került sor. A Társaság az eszközöket a feladatkiosztás értelmében az Alapító kulturális alapfeladatainak ellátása érdekében szerezte be. A szolgáltatások beszerzésére vonatkozó igény azért merült fel, mert az Alapító felkérést kapott több nagy, nemzeti jelentőségű kulturális rendezvényen való fellépésre. A Társaság feladata volt, hogy a fellépések technikai lebonyolításához feltétlenül szükséges eszközök és szolgáltatások biztosításáról gondoskodjon. Az Alapító feladatkiosztása alapján az ellenőrzött tételekhez kapcsolódóan az alábbi beszerzési igények merültek fel:

- a Fővárosi Nagycirkusz manézsában, cirkuszsátorban és külső kulturális rendezvényeken is felállítható mobil forgómanézs vásárlása, melyet az Alapító kijelölt telephelyén kell tárolni,
- mobil lóboxok beszerzése, melyek a Fővárosi Nagycirkusz területén és az Alapító kijelölt telephelyén kerülnek felhasználásra, továbbá alkalmasnak kell lenniük külső kulturális rendezvényeken fellépő lovak kiszolgálására is,
- az Alapító több fesztiválon és egyéb kulturális rendezvényen való fellépésének technikai lebonyolításához szükséges eszközök és szolgáltatások biztosítása: fűtakaró szállítása, telepítése, ahhoz szükséges eszközök biztosítása, speciális, vízen is használható színpad bérlete, telepítése, cirkusztechnikai eszközökkel való felszerelése, speciális rendezvénykamion és sátor bérlete.

A BESZERZÉSI IGÉNYRE VONATKOZÓ DÖNTÉSEK MEGALAPOZOTTSÁGA

A Társaságnál nem álltak rendelkezésre az Alapító feladatellátásához tartósan szükséges mobil forgómanézs és lóboxok, valamint az Alapító eseti fellépéseikhez igényelt vízi színpaddá kialakított úszómű és rögzítő eszközei, egyes cirkusztechnikai eszközök, speciális rendezvénykamion és sátor (1-2., 5-6. és részben a 3. számú mintatétel). Így **ezen eszközök beszerzése, illetőleg az Alapító által megjelölt rendezvények időtartamára történő bérlete megalapozott volt.**

A Társaság a „Sportlétesítmények a kultúra szolgálatában” programhoz kapcsolódóan 2021-ben közbeszerzés lebonyolításával összesen 9 000 m² mennyiségben kalodákban tárolható, korrózió- és vegyszerálló fűvédő modulokat, valamint azok szállítására alkalmas három pótkocsit szerzett be. A fűvédő rendszer rendeltetése a füves pályával rendelkező sportlétesítmények, stadionok gyepszőnyegének

megóvása volt az ott megtartott kulturális rendezvények okozta esetleges károsodásoktól. Az elnyert állami támogatás terhére a Társaság 2021. és 2022. években többek között beszerzett továbbá a fűvédő modulok tisztítására és fertőtlenítésére használható nagynyomású mosó berendezéseket, valamint rakodógépeket, tereptargoncát, emelőhátfalas tehergépkocsit, nyergesvontatót, kisteherautót. A Társaság ügyvezetőjének nyilatkozata szerint 2023-ban összesen 12 gépjárművel rendelkeztek. Ezek egy részét, többek között két tehergépkocsit és egy nyerges vontatót a Társaság a 2023. évre bérbe adta az Alapító számára.

A Társaság ügyvezetőjének az ellenőrzés során tett nyilatkozata szerint a feladat kiosztásokban megjelölt rendezvényekre azért nem a rendelkezésre álló saját eszközökkel szállították a fűtakarót (4. számú mintatétel), mert az Előadó- és Cirkuszművészeti Nonprofit Kft. a szükséges pótkocsikkal ugyan igen, azonban azok vontatására alkalmas mini nyergesvontatóval és gépkocsivezetővel nem rendelkezett, az Alapító vontatója pedig nem volt működőképes, és a rendezvények időpontjában gépkocsivezetőt sem tudott biztosítani. Ezeket a körülményeket a Társaság a fűtakaró szállításának külső szolgáltatótól történő megrendelését megelőzően nem dokumentálta. Mindezek alapján **a fűtakaró szállítási szolgáltatás igénybevétele**

Az ellenőrzés szakmai véleménye szerint az átlátható működés és az ellenőrizhetőség szempontjából kiemelt jelentősége van annak, hogy az állami tulajdonú gazdasági társaságok dokumentálják azokat az adatokat, információkat, számításokat, elemzéseket, melyek alátámasztják döntéseik szabályszerűségét, célszerűségét, várható eredményességét, végső soron a felelős gazdálkodás elveinek érvényesülését.

szükséges volt, azonban a döntést dokumentált módon nem támasztották alá. Az eljárás során nem érvényesült az Nvtv. 7. § (2) bekezdésében előírt átlátható gazdálkodás alapelve és nem volt biztosított a döntéshozatal utólagos ellenőrizhetősége.

A „fűtakarás létesítéshez szerszám biztosítása” címén megrendelt szolgáltatás a Társaság vezetőjének nyilatkozata szerint magasnyomású mosóberendezés bérletét jelentette (3. számú mintatételhez tartozó beszerzés). A Társaság rendelkezett két darab diesel üzemű és két darab három fázisú elektromos, fertőtlenítésre használt magasnyomású mosóberendezéssel. A nyilatkozat szerint a külső rendezvényhelyszíneken használatos diesel üzemű berendezések egyike elromlott, ugyanakkor az Alapító által megjelölt rendezvények sikeres lebonyolításához szükség volt bárhol használható, jó készülékekre, amelyet a Társaság bérbe vétellel oldott meg. A Társaság felhívás ellenére nem bocsátott dokumentumot az ellenőrzés rendelkezésére a meghibásodott berendezés javításával és a meghibásodás időtartamával kapcsolatban. A feladat kiosztás kelte és az első rendezvény időtartama között mintegy 2,5 hónap telt el, mely időtartam alatt a Társaság a hibás berendezés javíttatásáról nem intézkedett, sőt az ellenőrzés során tett nyilatkozat szerint a javíttatásra 2023. év végéig sem került sor. A Társaság új berendezés vásárlásáról sem döntött, mivel az ügyvezető nyilatkozata szerint a meglévő készülékek működőképes állapotban kiszolgálták a feladatellátást. A bérlet magasnyomású mosóberendezésre három rendezvényen volt szükség, és a bérleti időszak a szolgáltatásról befogadott számla szerint összesen 16 napot tett ki. A bérleti díj magasabb volt, mint a két évvel korábban vásárolt, 2021. június 1-jén használatba vett, meghibásodott berendezés bekerülési értéke. A Társaság a bérlet szükségességének okait nem dokumentálta, gazdaságosságát számításokkal nem támasztotta alá. Mindezek alapján **a bérbeadási szolgáltatás igénybevételére irányuló döntés nem volt megalapozott, így a beszerzés vonatkozásában sérültek az Nvtv. 7. § (1)-(2) bekezdéseiben rögzített felelős és költségtakarékos gazdálkodás elvei.**

A BESZERZÉSEK LEBONYOLÍTÁSÁNAK ÉRTÉKELÉSE

A Társaság ügyvezetője a Ptk.¹⁴ rendelkezéseinek megfelelően eljárva végrehajtotta az Alapító beszerzésre irányuló utasításait. A beszerzési döntések tekintetében hatáskörét az Alapító Okirat, az SzMSz és a Kötelezettségvállalási Szabályzat előírásaival összhangban gyakorolta. A beszerzések lebonyolítását az ajánlattevők kiválasztása, a beszerzési eljárás dokumentációja, az ajánlatok kiértékelése, a megrendelések és szerződések tartalmi megfelelősége, valamint a teljesítés dokumentálásának szempontjai alapján értékelte az ellenőrzés. A beszerzések lebonyolításának értékelését a 3. számú táblázat szemlélteti.

3. táblázat

A BESZERZÉSEK LEBONYOLÍTÁSÁNAK ÉRTÉKELÉSE						
SZEMPONTOK	BESZERZÉSEK (2. TÁBLÁZAT SZERINTI SORSZÁM)					
	1.	2.	3.	4.	5.	6.
Az ajánlattevők kiválasztásának megfelelősége	X	X	X	X	X	R
A beszerzési eljárás dokumentációjának megfelelősége	X	X	X	X	X	X
Az ajánlatok értékelésének és a nyertes ajánlat megállapításának megfelelősége	✓	✓	X	X	X	X
A megrendelés/szerződés tartalmának megfelelősége	X	X	X	R	X	R
A teljesítés dokumentálásának megfelelősége	✓	✓	X	X	✓	R
jelmagyarázat:	✓ - megfelelő		X - nem megfelelő		R - részben megfelelő	

Forrás: ÁSZ saját szerkesztés az Előadó- és Cirkuszművészeti Nonprofit Kft. adatszolgáltatása alapján

AZ ELLENŐRZÖTT BESZERZÉSEK LEBONYOLÍTÁSÁVAL KAPCSOLATBAN FELTÁRT TÉNYEK

1. **A forgómanézs (színpadi alsógépészeti eszköz) tervezése és gyártása** esetében a Társaság 3 Békés vármegyei székhelyű cégtől kért ajánlatot. Az ajánlattevők kiválasztásának szempontjait nem dokumentálták. Az ajánlati felhívások megküldését és az ajánlatok beérkezését igazoló dokumentumokat nem őrizték meg. Két ajánlattevő főtevékenysége fémszerkezet-gyártás volt. A harmadik kiválasztott társaság ugyanakkor cégjegyzékbe bejegyzett tevékenységi körei és honlapja alapján nyílászárók és egyéb épületasztalos-ipari termékek, valamint bútorok gyártásával foglalkozott, így összetett géplakatosi és elektromos munkát igénylő berendezés (forgómanézs) tervezésére és gyártására való felhívása szakmailag nem volt megalapozott. Az árajánlatkészítésre nem kértek fel kimondottan forgószínpadok készítésével foglalkozó vállalkozásokat, annak ellenére, hogy több ilyen is fellelhető volt a magyar piacon. Az ajánlati felhívások nem tartalmazták a beszerzésre kívánt eszköz műszaki jellemzőit, így többek között a méretezését, anyagát, elvárt külső megjelenését, forgási irányát, sebességét. Az ajánlattételre felkért cégeket szóban tájékoztatták az ajánlatkérés részleteiről, melyről dokumentáció nem állt rendelkezésre. A beérkezett három ajánlat nem tartalmazott műszaki paramétereket, a kivitelezésre vonatkozó jellemzőket. A Társaság ügyvezetőjének nyilatkozata szerint feltételezték, hogy az ajánlattevők az érvényben lévő szabványok alapján készítették el az árajánlatukat. A Társaság által a szabványok tekintetében hivatkozott jogszabályok,¹⁵ azonban a forgómanézssra vonatkozóan nem tartalmaztak olyan előírásokat, amelyek a kivitelezés műszaki paramétereit konkrétan definiálták volna. Az ajánlatok értékelése írásban dokumentáltan történt, és a Társaság a legalacsonyabb árat tartalmazó ajánlatot választotta ki. A beszerzés tárgyának műszaki tartalmát a megkötött szerződésben sem konkretizálták a felek. A forgómanézs gyártására kötött szerződés szerint amennyiben nem állt a vállalkozó rendelkezésére a teljesítéshez szükséges pontos technikai igénylista, úgy jogosult volt saját hatáskörben eldönteni, hogy miként jár el. A forgómanézs leszállítását átadás-átvételi jegyzőkönyvvel dokumentálták. A Társaság az eszközt az átvétel napján állományba vette és bevezette a tárgyi

eszközök analitikus nyilvántartásába. Az eszköz a 2024. szeptember 4-én lefolytatott szemle során az Alapító telephelyén fellelhető volt.

2. **A 15 darab mobil lóbox gyártása** esetében a Társaság szintén kizárólag 3 Békés vármegyei székhelyű vállalkozótól kért ajánlatot. Az ajánlattevők kiválasztásának szempontjait nem dokumentálták. Az ajánlati felhívások megküldését és az ajánlatok beérkezését igazoló dokumentumokat nem őrizték meg. Az ajánlattevők főtevékenysége fémszerkezet-gyártás, illetve hegesztés volt. Az árajánlatkészítésre nem kértek fel kimondottan lóboxok készítésével foglalkozó vállalkozásokat, annak ellenére, hogy több ilyen is fellelhető volt a magyar piacon. Az ajánlati felhívások nem tartalmazták a beszerezni kívánt eszközök műszaki jellemzőit, így többek között a méretezését, anyagát, elvárt külső megjelenését. Az ajánlattételre felkért vállalkozókat szóban tájékoztatták az ajánlatkérés részleteiről, melyről dokumentáció nem állt rendelkezésre. A beérkezett három ajánlat nem tartalmazott műszaki paramétereket, a kivitelezésre vonatkozó jellemzőket. A Társaság ügyvezetőjének nyilatkozata szerint feltételezték, hogy az ajánlattevők az érvényben lévő szabványok alapján készítették el az árajánlatukat. A Társaság által a szabványok tekintetében hivatkozott jogszabályok¹⁶ azonban a lóboxokra vonatkozóan nem tartalmaztak olyan előírásokat, amelyek a kivitelezés műszaki paramétereit konkrétan definiálták volna. Az ajánlatok kiértékelése írásban dokumentáltan történt, és a Társaság a legalacsonyabb árat tartalmazó ajánlatot választotta ki. A beszerzés tárgyának műszaki tartalmát a megkötött szerződésben sem konkretizálták a felek. A 15 darab mobil lóbox gyártására kötött szerződés szerint amennyiben nem állt a vállalkozó rendelkezésére a teljesítéshez szükséges pontos technikai igénylista, úgy jogosult volt saját hatáskörben eldönteni, hogy miként jár el. A Társaságnál alkalmazott szerződés előkészítő adatlap és a szerződés dátumbéli és egyéb anomáliákat tartalmazott: a szerződés előkészítő adatlap több mint három hónappal később kelt, mint maga a szerződés (a forgómanézs szerződés előkészítő adatlapjával egy napon), és a szerződés a később beszerzett forgómanézsszal kapcsolatos speciális rendelkezést tartalmazott. A lóboxok leszállítása a számla és teljesítésigazolás mellett átadás-átvételi jegyzőkönyvvel került dokumentálásra. A Társaság az eszközöket az átvétel napján állományba vette és bevezette a tárgyi eszközök analitikus nyilvántartásába. A lóboxok a 2024. szeptember 4-én lefolytatott szemle során a Fővárosi Nagycirkusz területén fellelhetőek voltak.
3. **A magasnyomású mosóberendezés, valamint a cirkusztechnikai és víziszínpad rögzítő eszközök bérlete** céljából a Társaság ajánlatot kért egy – a honlapja szerint – kizárólag cirkusz-, rendezvény- és sörstátor bérbeadással foglalkozó társaságtól, egy az árajánlat kiküldését mintegy három hónappal megelőzően létrejött, cirkuszi tevékenységet végző cégtől, valamint egy, a cirkuszi szférához kapcsolódó alapítványtól. Az ajánlattevők kiválasztásának szempontjait nem dokumentálták. A piacon fellelhető, ipari takarítógépek, magasnyomású mosók kölcsönzésével foglalkozó, arra szakosodott vállalkozásokat kihagyták az árajánlatkérési folyamatból. Az ajánlati felhívások megküldését és az ajánlatok beérkezését igazoló dokumentumokat nem őrizték meg. Az ajánlatkérésekben a bérlet tárgyat azonosítható módon nem jelölték meg, így az ajánlati felhívás alapján nem lehetett megállapítani, hogy konkrétan mit takar a „fűtakarás létesítéséhez szerszám biztosítása”, illetőleg milyen „cirkusztechnikai eszközökre” volt szüksége az ajánlatkérőnek. Az esetleges szóban történt egyeztetésekről dokumentáció nem állt az ellenőrzés rendelkezésére. Az ajánlatkérésekre csak két ajánlat érkezett be, a harmadik ajánlattevő ugyanis szállítási kapacitás hiányára hivatkozással nem tett ajánlatot. A beérkezett ajánlatok a bérlet tárgyat képező eszközöket sem azok fajtája, sem darabszáma, sem egyéb jellemzői tekintetében nem jelölték meg. Az ajánlatok értékelése írásban dokumentáltan történt, és a Társaság az alacsonyabb árat tartalmazó ajánlatot választotta ki. A beszerzés tárgyának műszaki tartalmát a megrendelésben sem konkretizálták a felek. A megrendelés dátumbéli anomáliát tartalmazott: a 2023. május 15-ei megrendelés elfogadását a nyertes ajánlattevő 2024. május 16-ai keltezéssel írta alá, így az ellenőrzés során nem volt megállapítható, hogy az irat ténylegesen mikor keletkezett. A bérbe vett eszközökről és azok használatra történő átvételéről nem állt rendelkezésre dokumentáció. A Társaság ügyvezetőjének nyilatkozata szerint három helyszínrre magasnyomású mosót, további egy-egy helyszínrre pedig személyemelő motort, illetőleg drótsodronyokat,

talajcsavarokat, folck karókat és tilforokat béreltek. A szolgáltatás megvalósulását kizárólag teljesítésigazolás kiállításával dokumentálták a felek. A teljesítésigazolás alapján nem volt megállapítható a bérbe vett eszközök fajtája és mennyisége. A teljesítésigazolás keltezését nem tartalmazott.

4. **A fűtákaró négy rendezvényhelyszínre történő szállítása** céljából szintén nem a piacon jelentős számban elérhető, főtevékenységként fuvarozással foglalkozó vállalkozásokat hívott fel az Előadó- és Cirkuszművészeti Nonprofit Kft., hanem egy harmadik cég mellett – amely végül a 3. számú ellenőrzött tételhez hasonlóan ebben az eljárásban sem tett ajánlatot – két olyan társaságot, amelyek azonos székhelyen működtek, azonos csoportos áfa-alany¹⁷ tagjai voltak, ennél fogva nem voltak egymástól független, ténylegesen versengő ajánlattevők. Ezek közül az egyik elsősorban hajók értékesítésével, építésével, javításával, szállításával, míg a másik hajók bérbeadásával, tárolásával, értékesítésével és rendezvény szervezéssel foglalkozott. Az ajánlattevők kiválasztásának szempontjait nem dokumentálták. Az ajánlati felhívások megküldését és az ajánlatok beérkezését igazoló dokumentumokat nem őrizték meg. A fűtákaró fuvarozása esetében az ajánlati felhívásokból hiányzott a fűvédő modulok tárolására és szállítására használatos kalodák mérete, darabszáma, valamint a rakomány tömege, mely adatok egy fuvarozási ajánlat elkészítéséhez elengedhetetlenek. Ezen túlmenően az ajánlati felhívásokban tévesen jelölték meg az egyik fuvarozási célállomást (Diósgyőr helyett Nyíregyháza). Az ellenőrzésre átadott dokumentáció dátumbéli anomáliát is tartalmazott: a fűtákaró szállítására beérkezett ajánlatok egyike 2023. május 5-én kelt, ennek ellenére bekerült a 2023. április 30-án kelt árajánlat összegző dokumentumba, mely napon a nyertes ajánlattevőtől már a szolgáltatást is megrendelték. A két beérkezett ajánlat tartalmazta a feladat megvalósításának részleteit. A fűtákaró négy rendezvényhelyszínre történő szállításának megrendelése során fennmaradt az ajánlatkérés kori hiba, vagyis a Társaság az egyik fuvarozást Diósgyőr helyett Nyíregyházára rendelte meg. A megrendelés módosítására a Társaság ügyvezetőjének nyilatkozata szerint szóban került sor, arról dokumentáció nem állt rendelkezésre. A Társaság így adta át fuvarozásra a nagyértékű szállítmányt, hogy nem kérte a fűtákaró fuvarozásra történő átadását-átvételét alátámasztó, a Ptk. 6:258. §-a szerinti fuvarokmány vagy elismervény kiállítását, így a fuvarozásról nem állt rendelkezésre dokumentáció. A szolgáltatás megvalósulását kizárólag teljesítésigazolás kiállításával dokumentálták a felek. A teljesítésigazolás nem tartalmazta teljesített fuvarozási szolgáltatások konkrét adatait (fuvarviszonylatokat). A teljesítésigazolás keltezését nem tartalmazott. A Társaság rendezvényeken készített fotókat bocsátott rendelkezésre, melyek kizárólag annak alátámasztására alkalmasak, hogy a fűvédő modulokat a fotókon szereplő helyszíneken lefektették.
5. **A fény- és hangtechnikai eszközökkel felszerelt színpadi úszómű (speciális vízi színpad) bérlete, az ott fellépők igényeinek, bemutatkozó programjainak kiszolgálása** céljából a Társaság ajánlatot kért a fűtákaró szállítására is megkeresett két csoportos áfa-alany tag vállalkozástól, holott a nyilvánosan elérhető információk alapján csak egyikük rendelkezett ilyen vízfűtőközzel. Harmadik ajánlattevőként egy fény- és hangtechnikai eszközökkel rendelkező céget választottak ki. A Társaság ügyvezetője által tett nyilatkozat szerint kiválasztásakor azonnal a feltevessel éltek, hogy az úszómű biztosítását alvállalkozó bevonásával teljesíthette volna. Az ajánlattevők kiválasztásának szempontjait nem dokumentálták. Az ajánlati felhívások megküldését és az ajánlatok beérkezését igazoló dokumentumokat nem őrizték meg. A színpadi úszómű esetében az árajánlat kérések nem tértek ki a színpad méretével, felszereltségével, valamint a rendezvényhelyszínen teljesítendő további szolgáltatásokkal kapcsolatos konkrét igényekre. Az ügyvezető nyilatkozata szerinti szóban történt egyeztetésekről dokumentáció nem állt az ellenőrzés rendelkezésére. További anomáliát jelent, hogy a harmadik ajánlattevő úszóműbérletre beérkezett ajánlata 2024. május 15-ei keltezésű volt (az ajánlatadási határidő 2023. május 10. napjában került megjelölésre). A beérkezett ajánlatok a bérlet tárgyát képező eszközöket sem azok fajtája, sem darabszáma, sem egyéb jellemzői tekintetében nem jelölték meg, a szolgáltatások részleteit nem tartalmazták. Az ajánlatok kiértékelése írásban dokumentáltan történt, és a Társaság a legalacsonyabb árat tartalmazó ajánlatot választotta ki. A beszerzés tárgyának műszaki tartalmát a megrendelésben sem konkretizálták a felek. A szolgáltatás megvalósulását teljesítésigazolás

kiállításával dokumentálták. A teljesítésigazolás keltezését nem tartalmazott. A Társaság a rendezvényen készített fotókkal támasztotta alá, hogy a fény- és hangtechnikai eszközökkel felszerelt színpadi úszómű a helyszínen telepítésre került, és ott fellépések történtek.

6. **A speciális levegőakrobatika rendszerrel és ledfallal felszerelt rendezvénykamion és sátor bérlet** versenyeztetés mellőzésével került lebonyolításra, melyhez előzetes árajánlat nem állt rendelkezésre. Az üzleti partner kiválasztását feljegyzéssel alapozták meg, mely szerint a rendezvények lebonyolításához szükséges speciális rendezvénykamion és egyéb eszközök az utazó cirkuszokra jellemző szezonális igényeket is figyelembe véve kizárólag a kiválasztott partnernél álltak rendelkezésre a belföldi piacon. A megkeresett utazócirkuszokkal történt – a feljegyzésben hivatkozott – egyeztetéseket ugyanakkor nem dokumentálták. A felek a szerződésben nem határozták meg, hogy a három rendezvényhelyszín közül melyiknél volt szükséges a kamion mellett cirkuszi sátor biztosítása is, továbbá a sátrat milyen felszereltséggel és mekkora méretben kellett a bérlő rendelkezésére bocsátani. A szerződés szerint a bérelt eszközök üzemeltetését a bérbeadó biztosította saját személyi állományával. A szolgáltatás megvalósulását teljesítésigazolás kiállításával dokumentálták. A teljesítésigazolás alapján nem volt megállapítható a bére vett cirkuszi sátor fajtája, valamint a bérlet helyszíne. A teljesítésigazolás keltezését nem tartalmazott. A Társaság a három rendezvény közül egy esetben fotókkal támasztotta alá, hogy a bérelt rendezvénykamion és a sátor az adott helyszínen felállításra és hasznosításra került.

Az ajánlattevők kiválasztásának megfelelősége

A szerződő partnerek kiválasztása az 1-5. számú ellenőrzött tételek esetében meghívásos ajánlattételi eljárással, a 6. számú ellenőrzött tétel esetében versenyeztetés mellőzésével történt. Az ügyvezető nyilatkozata szerint kollégái kutatták fel a megfelelő partnereket és néztek utána a piaci lehetőségeknek. A kiválasztás szempontjai és folyamata öt esetben nem (1-5. számú mintatételek), egy esetben részben (6. számú mintatétel) volt dokumentált. Az ajánlattevők több beszerzés esetében ismétlődtek. A lefolytatott öt háromszereplős ajánlattételi eljárás során így összesen csak tíz piaci szereplőt hívtak fel ajánlat benyújtására. Kiválasztásuk indokaként a Társaság ügyvezetője elsősorban előadóművészeti vagy cirkuszi „körökben” való ismertségükre, általános előadóművészeti referenciáikra hivatkozott, illetőleg – amennyiben egy összetett megbízás csak részben vágott az ajánlattevők profiljába – feltételezték, hogy alvállalkozó bevonásával meg tudják oldani a feladatot. Az ajánlattevők kiválasztása az ellenőrzött beszerzések lebonyolításával kapcsolatban feltárt tények alapján a szakmai és piaci viszonyokat tekintve egy esetben nem (4. számú mintatétel), négy esetben (1-3. és 5. számú mintatételek) csak részben volt megalapozott. A Társaság két beszerzés esetében is (4-5. számú mintatételek) ajánlatot kért két azonos székhelyen működő, egy áfa-csoportba tartozó vállalkozástól. A releváns piaci szereplők kihagyása az ajánlatkérési folyamatból (1-4. számú mintatételek), valamint a nem független felektől történt ajánlatkérés (4-5. számú mintatételek) torzította a versenyt és a kialakult árakat.

Az ajánlattevők kiválasztása az 1-5. számú mintatételek esetében nem volt megfelelő. A 6. számú mintatétel esetében a kiválasztás szempontjait nem dokumentálták teljeskörűen. A hiányosságok miatt sérültek az Nvtv. 7. § (1)-(2) bekezdéseiben foglalt felelős, átlátható, költségtakarékos gazdálkodás alapelvei.

A beszerzési eljárás dokumentációjának megfelelősége

Az ajánlati felhívások az elvárt műszaki tartalom hiánya miatt nem voltak alkalmasak megalapozott ajánlattételre, és nem biztosították, hogy a beérkező ajánlatok egymással műszakilag összehasonlíthatók legyenek. A szóban történt egyeztetésekről dokumentáció nem állt az ellenőrzés rendelkezésére. Ennek hiányában nem igazolt, hogy minden ajánlattevő ugyanazon műszaki és egyéb információk birtokában tette meg ajánlatát. A beérkezett ajánlatok egy kivétellel (4. számú mintatétel) nem tartalmaztak részletes adatokat a legyártandó eszközökről, illetőleg a teljesítendő szolgáltatásokról. Mindez hátrányosan befolyásolta az ajánlatok értékelésének átláthatóságát is. A versenyeztetéssel történő beszerzések három ajánlattevő megkeresésével indultak, az ajánlati felhívások megküldését és az ajánlatok beérkezését igazoló dokumentumokat azonban nem őrizték meg. Az ellenőrzésre átadott dokumentáció négy mintatétel esetében (2-5. számú mintatételek) több dátumbéli és egyéb anomáliát is tartalmazott, melynek következtében egyes dokumentumok keletkezésének időpontja nem volt egyértelműen megállapítható.

Az ellenőrzött eljárások dokumentációjának hiányosságai és ellentmondásai miatt az Nvtv. 7. § (2) bekezdése szerinti átláthatóság és az utólagos ellenőrizhetőség nem volt teljeskörűen biztosított.

Az ajánlatok értékelésének és a nyertes ajánlat megállapításának megfelelősége

Versenyeztetés esetén az ajánlatok kiértékelése írásban dokumentáltan történt, és a legalacsonyabb árat tartalmazó ajánlat került nyertesként kiválasztásra. A versenyeztetéssel lebonyolított beszerzések közül két mintatétel esetében (3-4. számú mintatételek) csak két-két ajánlat érkezett be, a harmadik ajánlattevő (mindkét beszerzés esetében ugyanaz a cég) ugyanis szállítási kapacitás, illetve humánerőforrás hiányára hivatkozással nem adott ajánlatot. A versenyeztetés mellőzésével történt beszerzés (6. számú mintatétel) indoka az volt, hogy az igényelt speciális eszközök kizárólag a kiválasztott partnernél álltak rendelkezésre a belföldi piacon. A Kötelezettségvállalási Szabályzat az 500 E Ft-ot meghaladó értékű beszerzések esetében azonban az ilyen piaci helyzetekre sem tartalmazott lehetőséget a versenyeztetés mellőzésére, minden esetben három árajánlat rendelkezésre állását követelte meg a beszerzéshez.

A fentiek alapján a szerződő partnerek kiválasztása három ellenőrzött tétel esetében nem volt szabályszerű, mivel a Kötelezettségvállalási Szabályzat 2.4.6. pontját megsértve nem állt rendelkezésre a beszerzésekhez három árajánlat.

A Társaság két beszerzés esetében is ajánlatot kért két azonos székhelyen működő, egy áfa-csoportba tartozó vállalkozástól. A fűtákaró szállítására kizárólag ezek a társaságok tettek ajánlatot, így e beszerzés esetében (4. számú mintatétel) két, egymástól nem független fél által tett ajánlat közül került kiválasztásra a nyertes. A színpadi úszómű bérletére (5. számú mintatétel) egy harmadik cég mellett szintén ezek a társaságok tettek ajánlatot, így ebben az esetben sem állt rendelkezésre az értékeléshez három, egymással ténylegesen versengő független ajánlat.

Az eljárás hiányosságai miatt nem volt biztosított az Nvtv. 7. § (1)-(2) bekezdései szerinti felelős, átlátható, költségtakarékos gazdálkodás alapelveinek maradéktalan érvényesülése.

A megrendelések, szerződések tartalmának megfelelősége

A megrendelések, illetőleg szerződések négy esetben nem (1-3. és 5. számú mintatételek), két esetben pedig részben hibásan (4. számú mintatétel) vagy hiányosan (6. számú mintatétel) tartalmazták a beszerzés tárgyának konkrét műszaki tartalmát. A hibás megrendelés módosítására az ellenőrzött szervezet

vezetőjének nyilatkozata szerint szóban került sor. Két szerződés akként rendelkezett, hogy amennyiben nem áll a vállalkozó rendelkezésére a teljesítéshez szükséges pontos technikai igénylista, úgy jogosult saját hatáskörben eldönteni, hogy miként jár el (1-2. számú mintatételek).

A beszerzések tárgyának nem kellően részletes meghatározása, valamint a hivatkozott szerződéses kikötés miatt nem érvényesült maradéktalanul az Nvtv. 7. § (1) bekezdésében foglalt felelős gazdálkodás alapelve.

A teljesítés dokumentálásának megfelelése

A szerződött vállalkozó által gyártott eszközök leszállítását a számla és teljesítésigazolás mellett átadás-átvételi jegyzőkönyvvel dokumentálták. A Társaság az eszközöket az átvétel napján állományba vette és bevezette a tárgyi eszközök analitikus nyilvántartásába. A teljesítés dokumentálása a beszerzett eszközök esetében megfelelő volt (1-2. számú mintatételek).

A rendezvényekhez igénybe vett szolgáltatások beszerzését a Társaság két ellenőrzött tétel esetében kizárólag a befogadott számlák és teljesítésigazolások átadásával támasztotta alá (3-4. számú mintatételek). A teljesítésigazolások nem tartalmazták a bérbe vett eszközök fajtáját és mennyiségét (3. számú mintatétel), illetőleg teljesített fuvarozási szolgáltatások konkrét adatait (4. számú mintatétel). A bérbe vett eszközökről és azok használatra történő átvételéről (3. számú mintatétel), valamint a nagyértékű fűtákaró szállítmány fuvarozásra történő átadásáról (4. számú mintatétel) nem állt rendelkezésre dokumentáció.

Két ellenőrzött tétel esetében a számlák és a teljesítésigazolások mellett a Társaság fotókkal támasztotta alá, hogy a bérelt eszközök a rendezvényhelyszíneken telepítésre kerültek és azokat fellépésekhez használták (5-6. számú mintatétel). Fényképfelvételek a 6. számú ellenőrzött tétel esetében ugyanakkor a három rendezvényhelyszín közül csak egy esetében álltak rendelkezésre. A teljesítésigazolás alapján nem volt megállapítható a bérbe vett cirkuszi sátor fajtája, valamint a bérlet helyszíne.

A kiválasztott beszerzésekhez kapcsolódó számviteli bizonylatok alaki és tartalmi szempontból megfeleltek a Számv. tv.¹⁸ előírásainak, valamint a megrendelésekben és szerződésekben foglaltaknak. A kifizetések összege, illetve részösszegei megegyeztek az elszámolást megalapozó számviteli bizonylatokkal. A számviteli nyilvántartásokban öt ellenőrzött beszerzés a „Sportlétesítmények a kultúra szolgálatában” projekthez kapcsolódóan elnyert állami támogatásból finanszírozandó tételként került rögzítésre (1., 2., 4-6. számú mintatételek).

A teljesítés dokumentálásának hiányosságai miatt három ellenőrzött tétel esetében nem érvényesült maradéktalanul az Nvtv. 7. § (2) bekezdésében foglalt átlátható gazdálkodás alapelve (3., 4. és 6. számú mintatételek). A 4. számú mintatétel esetében a fuvarozásra történő átadás dokumentálásának elmaradása következtében sérült az Nvtv. 7. § (1) bekezdésében foglalt felelős gazdálkodás alapelve.

KÖZZÉTÉTELI KÖTELEZETTSÉG TELJESÍTÉSE

Az Előadó- és Cirkuszművészeti Nonprofit Kft. az ellenőrzött beszerzések alapját képező szerződésekkel kapcsolatosan a Taktv. és az Info tv.¹⁹ szerinti közzétételi kötelezettségének eleget tett.

A 18/2005. IHM rendelet²⁰ értelmében a közzétételre szolgáló honlap megnyitásakor megjelenő oldalon az adatközlő köteles elhelyezni a közzétételi listák által előírt adatokat tartalmazó jegyzékre vagy felületre mutató hivatkozást. A hivatkozást jól látható módon kell elhelyezni, „Közérdekű adatok” elnevezéssel. Ezzel szemben az ellenőrzött szervezet közérdekű adatai a honlap impresszum részében, a „Dokumentáció” felíratra kattintva érhetőek el. Ezáltal **a Társaság a közzététel során nem tartotta be a 18/2005. IHM rendelet 2. § (1) bekezdésében előírtakat.**

A Társaság az ÁSZ tv. 32. § (5) bekezdése szerinti záró megbeszélés keretében tájékoztatást adott a 18/2005. IHM rendelet előírásainak megfelelő közzététel érdekében megtett intézkedésekről. Ezzel az ellenőrzött szervezetnél az ÁSZ megállapítása az ellenőrzés során hasznosult.

JAVASLATOK

Az ÁSZ tv. 33. § (1) bekezdésében foglaltak értelmében az ellenőrzött szervezet vezetője köteles a jelentésben foglalt megállapításokhoz kapcsolódó intézkedési tervet összeállítani és azt a jelentés kézhezvételétől számított 30 napon belül az ÁSZ részére megküldeni. Amennyiben az ellenőrzött szervezet vezetője nem küldi meg határidőben az intézkedési tervet, vagy továbbra sem elfogadható intézkedési tervet küld, az Állami Számvevőszék elnöke az ÁSZ tv. 33. § (3) bekezdése a) és b) pontjaiban foglaltakat érvényesítheti.

AZ ELŐADÓ- ÉS CIRKUSZMŰVÉSZETI NONPROFIT KFT. ÜGYVEZETŐJE RÉSZÉRE

1. *Az Nvtv. 7. § (1)-(2) bekezdéseinek megfelelő, egységes elveken alapuló, átlátható működés biztosítása érdekében vizsgálja felül a Kötelezettségvállalási Szabályzat beszerzésekre vonatkozó rendelkezéseit, és a szabályozásbéli hiányosságok megszüntetése érdekében tegye meg a szükséges intézkedéseket.*
2. *Az Nvtv. 7. § (1)-(2) bekezdéseiben foglalt vagyongazdálkodási alapelvek maradéktalan érvényesülése érdekében a felügyelőbizottság és/vagy a belső ellenőr bevonásával tegyen intézkedéseket olyan kontrolltevékenységek kialakítására és működtetésére, amelyek – különösen állami támogatás felhasználása esetén – biztosítják a beszerzések teljes folyamatában a döntéshozatal megalapozottságát, a szabályszerű, átlátható, költségtakarékos működést és az utólagos ellenőrizhetőséget.*

MELLÉKLETEK

■ I. SZ. MELLÉKLET: ÉRTELMEZŐ SZÓTÁR

gazdasági társaság	A gazdasági társaságok üzletszerű közös gazdasági tevékenység folytatására, a tagok vagyoni hozzájárulásával létrehozott, jogi személyiséggel rendelkező vállalkozások, amelyekben a tagok a nyereségből közösen részesednek, és a veszteséget közösen viselik. (Ptk. 3:88. § (1) bekezdése)
beszerzés	Eszközök és/vagy szolgáltatások visszterhes megszerzésére (vásárlására) irányuló (keret)szerződés/(keret)megállapodás létrehozását célzó és azt eredményező eljárás (ÁSZ saját definíció)
eszköz	A vásárolt immateriális javak (Számv. tv. 25. § (1)-(2) bekezdés) és tárgyi eszközök (Számv. tv. 26. § (1) bekezdés) valamint – a közvetített szolgáltatások kivételével – a vásárolt készletek (Számv. tv. 3. § (6) bekezdés 5. pont).
szolgáltatás	A gazdasági társaság által igénybe vett/megrendelt, harmadik felek által nyújtott/számlázott, nem anyagi javak termelésére irányuló tevékenységek, különös tekintettel az igénybe vett, egyéb és közvetített szolgáltatásokra (Számv. tv. 3. § (7) bekezdés 1-2. pont, (4) bekezdés 1. pont).
többségi állami tulajdon	Az állam tulajdonában lévő tagsági jogviszonyt megtestesítő értékpapír, illetve az állam tulajdonában lévő egyéb társasági részesedés, amennyiben a társaságban a Magyar Állam közvetlenül vagy közvetetten a szavazatok több mint felével rendelkezik. (ÁSZ definíció a Vtv.²¹ 1. § (2) bekezdés c) pontja és a Ptk. 8:2. § (1), (3)-(4) bekezdései alapján)
vagyongazdálkodás alapelvei	A nemzeti vagyon alapvető rendeltetése a közfeladat ellátásának biztosítása, ideértve a lakosság közszolgáltatásokkal való ellátását és e feladatok ellátásához szükséges infrastruktúra biztosítását. A nemzeti vagyonnal felelős módon, rendeltetésszerűen kell gazdálkodni. A nemzeti vagyongazdálkodás feladata a nemzeti vagyon megőrzése, értékének és állagának védelme, rendeltetésének megfelelő, az állam, az önkormányzat mindenkori teherbíró képességéhez igazodó, elsődlegesen a közfeladatok ellátásához és a mindenkori társadalmi szükségletek kielégítéséhez szükséges, egységes elveken alapuló, átlátható, hatékony és költségtakarékos működtetése, értéknövelő használata, hasznosítása, gyarapítása, továbbá az állam vagy a helyi önkormányzat feladatának ellátása szempontjából feleslegessé váló vagyontárgyak elidegenítése, azzal, hogy a nemzeti vagyon megőrzése érdekében végzett bontás vagy átalakítás nem minősül az állag védelmi kötelezettség megszegésének. (Nvtv. 7. § (1)-(2) bekezdése alapján)

csoportos adóalanyiság

Azok az adóalanyok,

a) akiknek (amelyeknek) gazdasági célú letelepedési helyük belföldön van, gazdasági célú letelepedési hely hiányában pedig lakóhelyük vagy szokásos tartózkodási helyük van belföldön, és

b) akik (amelyek) együttesen kapcsolt vállalkozások, csoportos adóalanyiságot hozhatnak létre.

A csoportos adóalanyiság értelmében:

a) az (1) bekezdésben meghatározott adóalanyok (e § alkalmazásában a továbbiakban: tag vagy tagok) belső, egymás közötti kapcsolataiban a tevékenység gazdasági tevékenységként megszűnik, és tagok önálló adóalanyisága - a (6) bekezdésben említett kivétellel - szintén megszűnik, valamint

b) a tagok külső, harmadik féllel szembeni kapcsolataiban a gazdasági tevékenység folytatása olyan adóalanyiságot eredményez, amelyben az ehhez fűződő jogok és kötelezettségek a csoportos adóalanyiságban részt vevő valamennyi tagnak együttesen tudhatók be.

A csoportos adóalanyiság az állami adóhatóság engedélyével jön létre, valamennyi leendő tag erre irányuló közös, kifejezett és egybehangzó írásos kérelmére.

(Áfa tv.²² 8. § (1)-(3) bekezdés)

■ II. SZ. MELLÉKLET: AZ ELLENŐRZÖTT SZERVEZETEK JEGYZÉKE

ELLENŐRZÖTT SZERVEZET NEVE

Előadó- és Cirkuszművészeti Eszközkezelő és Szolgáltató Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság
--

■ III. SZ. MELLÉKLET: ELLENŐRZÉSI KRITÉRIUMOK

FÓKUSZTERÜLET	ELLENŐRZÉSI KRITÉRIUMOK
1. A többségi állami tulajdonban álló gazdasági társaság beszerzésének megfelelősége	Vtv. 2. § (1) bekezdés, Nvtv. 7. § (1)-(2) bekezdés, Taktv. 2. § (3)-(4) bekezdés, Ptk. 6:215-234. §, 6:238-271. §, 6:272 - 6:279. §, Számv. tv. 165-167. §, Info tv. 33. § (1) és (3) bekezdés, 37. §, 1. melléklet III. gazdálkodási adatok 4. pont 18/2005 (XII. 27.) IHM rendelet 2. § (1) bekezdés belső szabályozó eszközök (Alapító Okirat, SzMSz, Kötelezettségvállalási Szabályzat)

FÜGGELÉK: ÉSZREVÉTELEK

A jelentéstervezetet a Számvevőszék 15 napos észrevételezésre megküldte az ellenőrzött szervezet vezetőjének az ÁSZ tv. 29. § (1) bekezdése előírásának megfelelően.*

A függelék tartalmazza az ellenőrzött észrevételeit, illetve az el nem fogadott észrevételek elutasításának indoklását.

A Társaság észrevétele a jelentéstervezet 9. oldal „Összefoglalás” alcím 4. bekezdéséhez kapcsolódóan:

Visszautasítjuk azt a megállapítást, hogy a Társaság ellenőrzött beszerzései összességében nem voltak megfelelőek. Az ÁSZ jelentéstervezetében foglaltak alapján a vizsgált beszerzések az alábbi indokok alapján összességében megfelelőek voltak:

A beszerzési eljárások eredményeit a vizsgálatot végzők megtekintették, valamennyi beszerzett eszköz rendelkezésre állt, a szolgáltatásokra irányuló beszerzések igazolható módon megvalósultak. A jelentéstervezetben a vizsgálatot végzők hivatkoznak is arra, hogy „A Társaság beszerzési igényekre vonatkozó döntései - az ellenőrzött eszközbeszerzések és szolgáltatás megrendelések tekintetében - egy kivétellel indokoltak voltak, azokat az Alapító feladatkiosztásában meghatározott célokkal összhangban hozta meg.”

Az ÁSZ nem a beszerzések összességére, hanem egyes beszerzési folyamatokra vonatkozóan fogalmazott meg megállapításokat. Véleményünk szerint a Társaság kiválasztott beszerzéseinek egyes folyamatai nem voltak teljes mértékben megfelelőek.

Az ellenőrzés által bekért dokumentumok és a helyszíni ellenőrzések során a vizsgálatot végzők meggyőződtek arról, hogy a vizsgálat alá vont beszerzések megvalósultak, a beszerzett eszközök megfelelő számban és minőségben rendelkezésre álltak, azok a Társaság könyveiben a számviteli szabályok betartásával rögzítésre kerültek. Az ellenőrzés alá vont szolgáltatások megfelelő minőségben teljesültek az ellenőrzés nem tett minőségi kifogást, az eszközök szerepelnek a tárgyi eszközök nyilvántartásában, tehát a beszerzések a közfeladat ellátásához megfelelő minőségben és határidőben, szerződés szerint elkészültek.

A rendeltetésszerű gazdálkodás és a rendeltetésének megfelelő működtetés egymással megfeleltethető fogalmaknak tekintendő, amelyek visszautalnak az Alaptörvény és az Nvtv. azon előírásaira, amelyek szerint a nemzeti vagyon rendeltetése a közérdek szolgálata, valamint a közfeladat ellátásának biztosítása. A rendeltetésszerű gazdálkodás követelménye akkor tekinthető megvalósultnak, ha a gazdálkodás során az egyes döntések nem a döntéshozatalra jogosult egyes magánszemélyek vagy az általuk meghatározott más személyek érdekeit, hanem a társadalom szélesebb köre, a köz érdekeit szolgálják, illetve a közfeladat lehető legmagasabb színvonalú ellátását teszik lehetővé.

Úgy véljük, az ellenőrzött területek vonatkozásában a közfeladat ellátásának teljesítéséhez kapcsolódóan beszerzett eszközök és szolgáltatások meglétét az ellenőrzés sem vonta kétségbe, a Társaság biztosította - és biztosítja - az Alapító Okiratban leírt közfeladatát.

* 29. § (1) Az Állami Számvevőszék az ellenőrzési megállapításait megküldi az ellenőrzött szervezet vezetőjének vagy az általa megbízott személynek, és annak, akinek személyes felelősségét állapította meg.

(2) Az ellenőrzött szervezet vezetője és a felelősként megjelölt személy az ellenőrzés megállapításaira tizenöt napon belül írásban észrevételt tehet.

(3) Az Állami Számvevőszék az észrevételre a beérkezésétől számított harminc napon belül írásban válaszol. A figyelembe nem vett észrevételeket köteles a jelentésben feltüntetni, és megindokolni, hogy azokat miért nem fogadta el.

A Társaság beszerzései megfelelőek voltak, azok megvalósultak, a beszerzési folyamat során a Társaság betartotta a jogszabályok által előírt feltételeket. A beszerzési igényekre vonatkozó döntések megalapozottak voltak, a beszerzések lebonyolítása szabályszerű volt, ennél fogva nem sérültek a nemzeti vagyonnal való - felelős, átlátható, költségtakarékos - gazdálkodás jogszabályban rögzített alapelvei. Elismerjük azonban, hogy a beszerzések során előfordultak adminisztrációs hibák, amelynek oka elsősorban az adminisztrációs személyzet hiánya.

El nem fogadás indoka:

Az egyes beszerzések megfelelőségének megítélése az Nvtv. által meghatározott vagyongazdálkodási alapelvek érvényesülésének komplex értékelése alapján lehetséges. Ennél fogva a megfelelőség megítélését nem lehet leszűkíteni a beszerzési igény indoklásának, valamint a beszerzett eszközök meglétének vagy a szolgáltatások teljesülésének kérdésére. A Társaság az észrevételében a beszerzések lebonyolításának szabályszerűségére és a nemzeti vagyonnal való felelős, átlátható, költségtakarékos gazdálkodás jogszabályban rögzített alapelveinek érvényesülésére tett kijelentéseit tényekkel nem támasztotta alá. Mivel az észrevétel megalapozottan nem cáfolja az ellenőrzés során feltárt tényeket és az azok alapján levont következtetéseket, így a jelentéstervezet szövegének módosítása nem indokolt.

A Társaság észrevétele a jelentéstervezet 12. oldal „A beszerzésekhez kapcsolódó belső szabályozó eszközök vizsgálata” alcímhez kapcsolódóan:

A Ptk. 4. §-ában leírtak alapján a Társaságunk a működési szabályait maga állapíthatja meg, tehát az Alapító Okiratnak nem kötelező tartalmi eleme a beszerzések szabályozása. Köztulajdonban álló gazdasági társaságként nem rendelkezünk az Aht.²³ szerint bevételi és kiadási előírányzattal, így gazdálkodásunkra nem az Avr.²⁴ szabályait kell alkalmazni, hanem a Ptk. irányadó rendelkezéseit.

A három árajánlatos, közbeszerzési értékhatár alatti beszerzések rész folyamatainak szabályozására nincs jogszabályi előírás. Alapvető elvárás a közpénzzel történő gazdálkodás során, hogy a legalacsonyabb árat és az ár-érték arányban legkedvezőbb ajánlatot vegye figyelembe a Társaság a beszerzésekkel kapcsolatos döntések meghozatala során. A beszerzési eljárásaink lebonyolítása során a beérkező árajánlatok közül mindenkor a Társaság számára és a közfeladat ellátása szempontjából a legkedvezőbb ajánlat került kiválasztásra. A döntés főbb szempontjai voltak: legalacsonyabb ár, járulékos költségek, speciális és egyedi igényeket kielégítő szolgáltatás, gyors teljesítés, megbízható, a cirkuszi világban ismert és elismert, a biztonsági elvárásokat magas színvonalon teljesítő üzleti partner.

2021. január 1-én hatályát veszttette a 459/2016. (XII. 23.) Korm. rendelet²⁵. A Kbt. 4. § (3) bekezdésének értelmében a „központi költségvetési szervek körébe sorolt” ajánlatkérők az 1 millió forintot elérő, de a közbeszerzési értékhatárokat el nem érő értékű szerződések megkötését megelőzően is kötelesek voltak legalább három ajánlatot bekérni. Az ezzel kapcsolatos eljárási szabályokat a 459/2016. (XII. 23.) Korm. rendelet tartalmazta. A 471/2020. (X. 29.) Korm. rendelet²⁶ mind a Kbt., mind a végrehajtási rendelet ide vonatkozó előírásait hatályon kívül helyezte, azaz a közbeszerzési értékhatár alatti beszerzésekre már nem kell alkalmazni a rendelet szabályait.

El nem fogadás indoka:

A jelentéstervezet a belső szabályozó eszközökkel kapcsolatosan nem tartalmaz olyan megállapítást, amely az észrevételben hivatkozott jogszabályok megsértésén alapulna. Az észrevételben foglaltak ennél fogva a beszerzésekre vonatkozó belső szabályozó eszközök vizsgálata során feltárt és a beszerzések részletszabályait tartalmazó Kötelezettségvállalási Szabályzat hiányosságaival kapcsolatos tényeket és az azokon alapuló következtetések helytállóságát nem cáfolják, így a jelentéstervezet szövegének módosítása nem indokolt.

A Társaság észrevétele a jelentéstervezet 12. oldal „A beszerzési igények felmerülése” alcímhez kapcsolódóan:

Az üzleti terv készítésének időszakában még nem ismertek teljeskörűen a társaságok év közbeni beszerzései és ezek tételes szerepeltetése az üzleti tervben nem elvárható. Az üzleti terv csoportosítva tartalmazza a közfeladat ellátásához szükséges tervek költségeit, illetve a már előre ismert főbb programelemeket, de a működés, a gazdálkodás és a közfeladat ellátása során több olyan gazdasági eseményre is sor kerülhet, amely az üzleti terv készítésének időpontjában még nem volt - nem lehetett - ismert és tervezett.

El nem fogadás indoka:

Az észrevételben foglaltak a beszerzési igények felmerülésének körülményeivel kapcsolatos tények leírásának helytállóságát nem cáfolják, így a jelentéstervezet szövegének módosítása nem indokolt.

A Társaság észrevétele a jelentéstervezet 12-13. oldal „A beszerzési igényre vonatkozó döntések megalapozottsága” alcímhez kapcsolódóan:

Az ellenőrzés megállapította, hogy a vizsgált beszerzések - egy kivétellel - megalapozottak voltak, azokra a feladatellátáshoz szükség volt. Ugyanakkor kifogásolta, hogy ezek a beszerzések nem voltak megfelelően dokumentálva. Elfogadjuk az ÁSZ megállapítását, a jövőben az adminisztrációs, dokumentálási feladatokra nagyobb hangsúlyt fektetünk.

Ugyanakkor az ellenőrzés által kifogásolt - szolgáltatásra irányuló beszerzésre indokoltan került sor, hisz a szolgáltatás teljesítéséhez korábban megvásárolt eszközök meghibásodtak, javításukra több okból később, már a szolgáltatási igény felmerülését követően került sor.

A hibás berendezés javíttatására vonatkozó megállapítás esetében fontos kiemelni, hogy az egyes javítások megrendelésére vonatkozó maximális időtartamra-batáridőre nincs jogszabályi előírás. Több különböző esemény, körülmény befolyásolhatja egy-egy javíttatás megrendelésének szükségességét és javítási igény leadására vonatkozó időintervallumot.

2023-ban még jelentős mértékben érzékelhetőek voltak az energiaválság hatásai, az egyes beszállítók és szolgáltatók 20 %-kal emelték árait, az inflációs folyamatok jelentős mértékben megnehezítették a gazdálkodást, az energia- és az üzemanyagárak jelentős mértékben megnöttek. Az ellenőrzés nem terjedt ki olyan körülmények vizsgálatára, mely releváns információt adott volna arra vonatkozóan, hogy mennyi lehetett volna a meghibásodott berendezés 2023. évi bekerülési értéke. Az ellenőrzés nem terjedt ki a 2023. évi energia- és üzemanyagárak nagyságrendjére sem, összességében tehát nincs releváns információ arra vonatkozóan, hogy mennyibe került volna a saját berendezés javíttatása és üzemeltetése és ez a költség hogyan viszonyul a bérleti díjhoz. A gyakorta meghibásodott készülék pótlására létrejött bérleti jogviszony olyan szolgáltatást tartalmazott, amely 100 %-os garanciát biztosított a kulturális események megtartásához. A teljeskörű információk hiányában nem jelenthető ki egyértelműen, hogy sérültek a költségtakarékos gazdálkodás alapelvei.

El nem fogadás indoka:

Az észrevételben előadott azon körülmény, miszerint a szolgáltatások árai jelentősen emelkedtek és az inflációs folyamatok megnehezítették a 2023. évi gazdálkodást, különösen indokoltá tette volna az eszközbérlet szükségességének dokumentálását és gazdaságosságának alátámasztását, mely az ellenőrzés során feltárt tények szerint nem történt meg. Az energia- és üzemanyagárak észrevételben hivatkozott emelkedése ezzel szemben a magasnyomású mosóberendezés bérlete tekintetében nem volt releváns tényező, hiszen akár saját, akár bérelt berendezéssel látta volna el a Társaság az Alapító által meghatározott feladatot, ezek a költségek mindenképpen felmerültek volna.

A Társaság négy magasnyomású mosóberendezéssel rendelkezett, melyek közül az ellenőrzés során tett nyilatkozat szerint egy hibásodott meg. A Társaság nem igazolta a meglévő eszköz használatát akadályozó tényezők fennállását. Az ellenőrzés során tett nyilatkozat szerint a meghibásodott berendezés javíttatására nem történt intézkedés, a Társaság a javíttatás időszükségletét, költségeit, gazdaságos vagy gazdaságtalan voltát

dokumentáltan nem vizsgálta. A Társaság a bérletre nem a piacon fellelhető, ipari takarítógépek, magasnyomású mosók kölcsönzésével foglalkozó, arra szakosodott vállalkozásoktól kért árajánlatokat, hanem cirkuszi szférához kapcsolódó szervezetektől, így a valós piaci árakról dokumentált módon nem tájékozódott. Mindezek alapján a bérbeadási szolgáltatás igénybevételére irányuló döntés nem volt megalapozott.

Ipari magasnyomású mosóberendezések bérbeadásával foglalkozó szolgáltatókból számos található a hazai piacon, amelyek ilyen berendezések széles választékát kínálják 10 ezer forint nettó napidíjtól kezdve nagyságrendileg 30 ezer forint nettó napidíjig bezárólag. A Társaság által vezetett egyedi eszközkarton alapján a meghibásodott berendezés aktiválási értéke (beszerzési ára) 2021. június 1-jén 779 000 Ft volt, ugyanakkor a bérleti díj a befogadott számla alapján egy alkalomra (5 nap) nettó 420 000 Ft-ot tett ki. Összesen a három rendezvényen történő bérlet nettó 1 260 000 Ft-ba került.

Figyelembe véve, hogy a rendezvényenként kifizetett nettó bérleti díj a legdrágább napidíjjal számítva is jelentősen (több mint 2,5-szer) magasabb volt, mint a piaci érték, valamint a bérleti díj teljes összege több, mint 60 %-kal meghaladta a berendezés aktiváláskori értékét, a magasnyomású mosó bérlete során sérültek az Nvtv. 7. § (1)-(2) bekezdéseiben rögzített felelős és költségtakarékos gazdálkodás elvei. Mindezek alapján a jelentéstervezet szövegének módosítása nem indokolt.

A Társaság észrevétele a jelentéstervezet 14. oldal „A beszerzések lebonyolításának értékelése” alcím 3. táblázatához kapcsolódóan:

Visszautasítjuk a vizsgálat során megállapított észrevételek alapján készült beszerzések értékelése táblázat eredményét, amely véleményünk szerint a helytelen következtetéseken alapul. A táblázat azt sugallja, hogy a Társaság beszerzései legtöbb esetben nem voltak megfelelőek, holott mind a Társaság, mind annak anyacége Magyarország egyik legkiválóbb kulturális stratégiai intézménye. A közfeladat ellátás területén példaértékű hatékonysággal képes reagálni az aktuális társadalmi és művészeti kérdésekre, kihívásokra. A minisztérium és szakmai szervezetek, társintézmények kiemelkedő partnere, Európa szinten is elismert, vezető kulturális intézmény.

Nem értünk egyet azzal, hogy az ajánlattevők kiválasztásának megfelelősége az 1-5. tételekben nem megfelelő minősítést kapott. Észrevételeinkben levezettük, hogy az ajánlattevők kiválasztása a hatályos jogszabályoknak megfelelő volt.

Nem értünk egyet azzal, hogy a beszerzési eljárás dokumentációjának megfelelősége az 1-6. tételekben nem megfelelő minősítést kapott. Elismerjük, hogy az eljárások tartalmaztak adminisztrációs és gépelési hibákat - melyet javítottunk - azonban ezek a legtöbb esetben részben megfelelőek voltak.

Nem értünk egyet azzal, hogy az ajánlatok értékelésének és a nyertes ajánlat megállapításának megfelelősége a 3-6. tételeknél nem megfelelő minősítést kapott. Észrevételeinkben kifejtettük, hogy az ajánlatok értékelése és a nyertes ajánlat megállapítása során a Társaság belső szabályzatai, valamint a hatályos jogszabályok szerint jártunk el.

Nem értünk egyet azzal, hogy a megrendelés/szerződés tartalmának megfelelősége 1-3. és 5. tételeknél nem megfelelő minősítést kapott. A szerződések tartalmát a felek maguk határozzák meg a hatályos jogszabályok alapján. A megrendelések, szerződések nem tartalmaztak jogszabályellenes rendelkezéseket, valamennyi beszerzés a közfeladat ellátásához megfelelő minőségben és határidőben, szerződés szerint elkészült, így a szerződések hatékonyan biztosították a beszerzések zökkenőmentes megvalósulását.

Nem értünk egyet azzal, hogy a teljesítés dokumentálásának megfelelősége a 3-4. tételnél nem megfelelő minősítést kapott, mivel valamennyi beszerzésünk teljesült, amely fotódokumentációval és személyes jelenléttel ellenőrzésre és igazolásra került.

El nem fogadás indoka:

Az ÁSZ a jelentéstervezetben nem minősítette sem a Társaság, sem az Alapító közfeladatellátását. Az ellenőrzés hatókörébe a Társaság kiválasztott beszerzései megfelelőségének értékelése tartozott. Az ÁSZ a Társaság által rendelkezésre bocsátott adatok és információk alapján tette meg a megállapításait. Az észrevételben a Társaság

az ellenőrzés tárgyához kapcsolódóan nem adott elő olyan új tényeket, információkat, nem csatolt olyan új dokumentumokat, amelyek alkalmasak lennének az ellenőrzött beszerzések lebonyolításával kapcsolatosan feltárt tények, valamint az azokon alapuló megállapítások és következtetések cáfolatára, így a jelentéstervezet szövegének módosítása nem indokolt.

A Társaság észrevétele a jelentéstervezet 17. oldal „Az ajánlattevők kiválasztásának megfelelősége” alcímhez kapcsolódóan:

Egyes esetekben az ajánlatkérő - a törvényi keretek között - döntési szabadsággal rendelkezik az ajánlattételre felhívni kívánt gazdasági szereplők kiválasztása tárgyában. Szintén az ajánlatkérő dönt a közbeszerzési értékhatárok alatti értékű beszerzésekben ajánlattételre felhívandó gazdasági szereplők kiválasztásáról.

A piac felmérése során a beszerzési igénnyel érintett piacra jellemző valamennyi releváns információt össze kell gyűjteni, meg kell ismerni a piac működési sajátosságait, ennek keretében célszerű számba venni a főbb piaci szereplőket. A cirkuszzsákma területén elsősorban ismertség és megbízhatóság alapján kerülnek kiválasztásra az üzleti partnerek, mivel speciális és viszonylag zárt világról van szó. Önmagában a piaci szereplők közötti tulajdonosi átfedések nem kétséget kizáró bizonyítékai a piaci szereplők jogszerűtlen magatartásának, ennek megállapítása további bizonyítékok feltárásán és mérlegelésén alapulhat.

Példák: a forgómanézs elkészítésének műszaki paraméterei nehezen írhatók le egy ajánlattételi felhívásban és különbséget kell tenni egy színházi forgószínpad és egy cirkuszi forgómanézs között. A műszaki jellemzőket több körben szükséges egyeztetni, esetenként még a beszerzési időszak alatt is változhatnak egyes feltételek. Különös figyelmet igényelnek a biztonságos munkafeltételek biztosításának követelményei. Azt az ellenőrzés is megállapította, hogy a szerződésben is rögzítésre került, hogy amennyiben nem állt a vállalkozó rendelkezésére a teljesítéshez szükséges pontos technikai igénylista, úgy jogosult volt saját hatáskörben eldönteni, hogy miként jár el. A forgómanézs leszállítását átadás-átvételi jegyzőkönyvvel dokumentálták. A Társaság az eszközt az átvétel napján állományba vette és bevezette a tárgyi eszközök analitikus nyilvántartásába. Az eszköz a 2024. szeptember 4-én lefolytatott szemle során az Alapító telephelyén fellelhető volt. A szerződésben szereplő megjegyzés is igazolja, hogy a gyártó nagy tapasztalattal rendelkezik cirkuszi eszközök gyártása kapcsán. (A fenti indoklások a lóboxok beszerzését illetően is megállják a helyüket.)

Fontos kiemelni, hogy mind a forgómanézs, mind a lóboxok rendelkezésre álltak a helyszíni ellenőrzés során, az ellenőrzés nem tett minőségi kifogást, az eszközök szerepelnek a tárgyi eszközök nyilvántartásában, tehát a beszerzések a közfeladat ellátásához megfelelő minőségben és határidőben, szerződés szerint elkészültek, tehát nem kérdőjelezhető meg a vállalkozások hozzáértése és szakmai hozzáértése.

El nem fogadás indoka:

A Társaság az ellenőrzött beszerzések esetében éppen azt a tevékenységet nem végezte el dokumentált módon az ajánlattevők kiválasztása során, amelyet az észrevételben maga is szükségesnek minősített: az érintett piacra jellemző releváns információk összegyűjtését, a főbb piaci szereplők számbavételét. Az 1-5. számú (az ajánlattevők kiválasztása tekintetében nem megfelelő minősítést kapott) ellenőrzött mintatételek egyike sem volt kifejezetten cirkusz-specifikus, így nem helytálló az az észrevételbeli álláspont, amely kizárólagos lehetőségnek, ebből következően pedig megfelelőnek tekinti a cirkuszi szakmán belüli ismeretségi viszonyok mentén történő partnerválasztást. A releváns ajánlattevők felkutatása és ajánlattételre történő felhívása azt a célt szolgálja, hogy abban az esetben is biztosított legyen a beszerzés során az Nvtv. szerinti vagyongazdálkodási alapelvek érvényesülése, ha a szerződő partner kiválasztása és az ár nem a közbeszerzés biztosította garanciális keretek között történik. Az ajánlattevők kiválasztásának megfelelősége tekintetében az észrevételben előadott egyéb körülmények (például a beszerzett eszközök megléte, minősége) nem relevánsak. Mindezek alapján a jelentéstervezet szövegének módosítása nem indokolt.

A Társaság észrevétele a jelentéstervezet 18. oldal „A beszerzési eljárás dokumentációjának megfelelősége” alcímhez kapcsolódóan:

Elismerjük, hogy az eljárások dokumentálása során voltak adminisztrációs hibák, amelyek egyrészt munkaerőhiánnyal másrészt gépelési, dátum-tévesztési hibákkal magyarázhatók.

Az átlátható működés alapkövetelménye, hogy a gazdálkodó szervezet hozzá nyilvánosságra az alapító okiratát, a szervezeti és működési szabályzatát, a különböző stratégiai dokumentumait, ideértve az azok teljesüléséről vagy éppen a nemteljesüléséről szóló beszámolókat is. A gazdálkodásra és a működésre vonatkozó adatok nyilvánosságának biztosítása alapvető követelmény, de fontos, hogy a szervezet tényleges teljesítményeiről szóló információk is nyilvánosságot kapjanak.

Az átláthatóság az egyik előfeltétele az elszámoltathatóságnak, vagyis annak, hogy a felelősök tevékenységükért, döntéseikért elszámoltathatóak, felelősségre vonhatóak legyenek. Az érintettek (pl. felsővezetés, tulajdonos vagy tulajdonosi jogok gyakorlója, felügyelőbizottság stb.) számára biztosítani szükséges, hogy a célok elérése érdekében folytatott tevékenységekről, folyamatokról rendszeres vagy időközönkénti beszámoló, megbízható, időzerű, a tevékenység szempontjából fontos információk elérhetőek és megismerhetőek legyenek.

A Társaság adminisztratív létszáma rendkívül alacsony, a szállítási szolgáltatás megrendelésére irányuló döntések szóbeli egyeztetéseken és információátadáson alapultak, illetve vezetői hatáskörbe tartoznak/tartoztak. Az ellenőrzés is leírja, hogy a szolgáltatás megrendelése a közfeladat ellátáshoz szükséges volt és a szállítás igazolható módon megtörtént. A döntéshozatal utólagos ellenőrizhetőségének nehézsége önmagában nem jelentheti az átlátható gazdálkodás alapelvének megsértését.

A Ptk. és a kapcsolódó jogszabályok számos jogot biztosítanak az ügyvezető számára, melyek lehetővé teszik, hogy hatékonyan láthassa el feladatait, különös tekintettel az alábbiakra:

Irányítási jog: jogosult a társaság operatív irányítására, a társaság céljainak megvalósítása érdekében. Ez egy átfogó jog, amely kiterjed a társaság minden területére, ami nincs kifejezetten más szerv hatáskörébe utalva.

Döntési jog: Számos kérdésben önállóan dönthet. A Ptk. általános jelleggel fogalmazza meg ezt a jogot, ami azt jelenti, hogy minden olyan kérdésben dönthet, ami nincs a Ptk. vagy a társasági szerződés által más szerv (pl. taggyűlés) hatáskörébe utalva.

Szerződéskötési jog: Jogosult a társaság nevében szerződéseket kötni. Ez a jog szorosan kapcsolódik a képviseleti joghoz, és lehetővé teszi az ügyvezető számára, hogy a társaság üzletmenetét biztosítsa.

A fenti elvárások a Társaság vonatkozásában teljesültek az ellenőrzött időszakban, az átlátható működés biztosított volt.

El nem fogadás indoka:

Az ellenőrzött beszerzések dokumentációjának hiányosságai - a feltárt, és a jelentéstervezetben bemutatott tények számossága és jellege miatt - meghaladják az észrevétel szerinti „adminisztrációs hibák” szintjét. A gazdálkodás átláthatósága az észrevételben bemutatott szempontokon túl megköveteli, hogy a gazdasági eseményekről, így a beszerzésekről is olyan dokumentáció álljon rendelkezésre, amely alapján külső fél által is - külön értelmezés és utólagos nyilatkozatok nélkül - egyértelműen rekonstruálható például a dokumentumok keletkezésének ideje, az eljárás lefolytatásának menete, a keletkezett dokumentumok közötti összefüggések, a döntések meghozatalának szempontjai, a beszerzett eszköz vagy szolgáltatás mibenléte, mennyiségi, minőségi jellemzői. Tekintve, hogy a jelentéstervezetben megállapított hiányosságok következtében az ellenőrzött beszerzésekre vonatkozóan ezek a követelmények nem teljesültek, a jelentéstervezet szövegének módosítása nem indokolt.

A Társaság észrevétele a jelentéstervezet 18. oldal „Az ajánlatok értékelésének és a nyertes ajánlat megállapításának megfelelősége” alcímhez kapcsolódóan:

Az ajánlattevők kiválasztása során Társaságunk körületekintően, a speciális és sok esetben egyedi cirkuszi feladatok magas színvonalon történő ellátásához igazodóan járt el, törekedve a biztonságos és balesetmentes feladatellátásra. Társaságunk a

beszerzési folyamatainak lebonyolítása során a hatályos kötelezettségvállalási szabályzatban leírtak szerint járt el, a belső szabályozóeszközének rendelkezéseitől egyetlen alkalommal - a jelentésben leírt esetben - tért el.

A „gazdaságilag legelőnyösebb ajánlat” kifejezés fő koncepcióként való használatával élt a Társaság, hiszen végső soron minden nyertes ajánlatot aszerint választott ki, hogy a beérkezett ajánlatok közül mit tekinthetett gazdasági és megfelelőségi szempontból - összességében legmegfelelőbb - megoldásnak.

A legalacsonyabb árat, mint értékelési szempontot árubeszerzés és szolgáltatás megrendelés tárgyú beszerzési eljárásoknál olyan esetekben választottuk, ha az igényeinknek valamely konkrétan meghatározott minőségi és műszaki követelményeknek megfelelő áru vagy szolgáltatás felel meg, és a gazdaságilag legelőnyösebb ajánlat kiválasztását további minőségi jellemzők nem, csak a legalacsonyabb ár értékelése szolgálja.

El nem fogadás indoka:

Az észrevételben foglaltakkal szemben a Társaság nem egyetlen, hanem három ellenőrzött beszerzés esetében nem tartotta be a belső szabályzatában foglalt előírásokat, mivel nem állt rendelkezésre a beszerzést megelőzően három ajánlat. Két ellenőrzött beszerzés esetében nem, vagy nem kizárólag független felektől származó árajánlatok álltak rendelkezésre. Az egymástól független felek által tett ajánlatok számának indokolatlan csökkentése versenykorlátozó hatású volt, és ezáltal az ajánlatkérési eljárás nem tudta maradéktalanul betölteni elvárt funkcióját. Az ajánlatok értékelésére szolgáló ajánlat összegző dokumentumok tanúsága szerint az ellenőrzött esetekben az értékelés kizárólag az ajánlati árak alapján történt. Az észrevételben foglaltak az ajánlatok értékelésének és a nyertes ajánlat megállapításának megfelelőségével kapcsolatos megállapítások helytállóságát nem cáfolják, így a jelentéstervezet szövegének módosítása nem indokolt.

A Társaság észrevétele a jelentéstervezet 19. oldal „A teljesítés dokumentálásának megfelelősége” alcímhez kapcsolódóan:

A beszerzések teljesülését mind szemrevételezéssel, mind fotódokumentációval igazolta a Társaság. A vizsgálatot végző személyek minden esetben meggyőződtek róla, hogy a beszerzések a közfeladat ellátásához megfelelő minőségben és határidőben, szerződés szerint elkészültek. Ugyanakkor elismerjük, hogy a beszerzések szabályozása, az ajánlatok értékelése és a nyertes ajánlattevő kiválasztása tekintetében kötelezettségvállalási szabályzatunk pontosításra szorul, további dokumentálási és adminisztrációs feladatokat ró a Társaságra.

El nem fogadás indoka:

Az észrevételben foglaltakkal szemben a jelentéstervezetben részletesen kifejtett tények alapján a teljesítés dokumentálása három ellenőrzött tétel esetében nem volt megfelelő. Az észrevételben a Társaság nem adott elő olyan új tényeket, információkat, nem csatolt olyan új dokumentumokat, amelyek alkalmasak lennének az ellenőrzött beszerzések dokumentálásával kapcsolatosan feltárt tények, valamint az azokon alapuló megállapítások és következtetések cáfolatára, így a jelentéstervezet szövegének módosítása nem indokolt.

A Társaság észrevétele a jelentéstervezet 21. oldal „Javaslatok” alcímhez kapcsolódóan:

A Társaság a vizsgálatban foglalt megállapítások és javaslatok figyelembevételével felülvizsgálja a Kötelezettségvállalási Szabályzatát, valamint a döntési mechanizmusok kialakítása során a belső ellenőr bevonásával kialakítja a megfelelő kontrollrendszerét a beszerzések során is.

Az ÁSZ álláspontja:

A Társaság az észrevételében nem vitatta az ÁSZ javaslatait. Az észrevételben adott tájékoztatás szerint a Társaság a jelentéstervezet alapján megkezdte az intézkedéseket, de szabályzata felülvizsgálatának megtörténte, valamint a megfelelő belső kontrollrendszer kialakítása érdekében tett intézkedéseit nem igazolta. Mindezek

alapján a jelentéstervezetben megfogalmazott javaslatok módosítása nem indokolt. Ugyanakkor az észrevételben foglaltak alapján a jelentéstervezet 9. oldala kiegészítésre került azzal, hogy a Társaság ügyvezetője intézkedéseket kezdeményez a feltárt hiányosságok megszüntetése érdekében. Ezáltal az ÁSZ ellenőrzése hasznosult.

RÖVIDÍTÉSEK JEGYZÉKE

¹ Előadó- és Cirkuszművészeti Nonprofit Kft., Társaság	Előadó- és Cirkuszművészeti Eszközkezelő és Szolgáltató Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság
² ÁSZ	Állami Számvevőszék
³ ÁSZ tv.	2011. évi LXVI. törvény az Állami Számvevőszékről
⁴ Nemzeti Cirkuszművészeti Központ Nonprofit Kft., Alapító	Nemzeti Artista- Előadó- és Cirkuszművészeti Központ Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság
⁵ 1042/2019. (II. 18.) Korm. határozat	1042/2019. (II. 18.) Korm. határozat a nemzeti identitás erősítését célzó programokról
⁶ Támogatói okirat	46949/2019 iktatószámú támogatói okirat, mely szerint a támogató az Emberi Erőforrások Minisztériuma, támogatott az Előadó- és Cirkuszművészeti Nonprofit Kft.
⁷ Taktv.	2009. évi CXXII. törvény a köztulajdonban álló gazdasági társaságok takarékosabb működéséről
⁸ Alaptörvény	Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.)
⁹ Kbt.	2015. évi CXLI. törvény a közbeszerzésekről
¹⁰ Alapító Okirat	Előadó- és Cirkuszművészeti Nonprofit Kft. Alapító Okirat (hatályos: 2022. október 26-tól)
¹¹ SzMSz	Előadó- és Cirkuszművészeti Nonprofit Kft. Szervezeti és működési szabályzata (hatályos 2020. január 20-tól)
¹² Kötelezettségvállalási Szabályzat	Előadó- és Cirkuszművészeti Nonprofit Kft. A kötelezettségvállalások, pénzügyi ellenjegyzés, a számviteli bizonylatok ellenőrzése, a teljesítés igazolás és utalványozás szabályzata (hatályos: 2021. január 1-től)
¹³ Nvtv.	2011. évi CXCVI. törvény a nemzeti vagyonról
¹⁴ Ptk.	2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről
¹⁵ a szabványok tekintetében hivatkozott jogszabályok ₁	35/1997. (XII. 5.) MKM rendelet a Színházművészeti Biztonsági Szabályzat kiadásáról
¹⁶ a szabványok tekintetében hivatkozott jogszabályok ₂	222/2007. (VIII. 29.) Korm. rendelet a cirkuszi menázséria létesítése és működtetése engedélyezésének, valamint fenntartásának részletes szabályairól
	3/2001. (II. 23.) KöM-FVM-NKÖM-BM együttes rendelet az állatkert és az állatotthon létesítésének, működésének és fenntartásának részletes szabályairól
	14/2008. (XII. 20.) ÖM rendelet a lovas szolgáltató tevékenységről
¹⁷ csoportos áfa-alany	az Áfa tv. 8. §-a szerinti adóalany
¹⁸ Számv. tv.	2000. évi C. törvény a számvitelről
¹⁹ Info tv.	2011. évi CXII. törvény az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról
²⁰ 18/2005. IHM rendelet	8/2005. (XII. 27.) IHM rendelet a közzétételi listákon szereplő adatok közzétételéhez szükséges közzétételi mintákról
²¹ Vtv.	2007. évi CVI. törvény az állami vagyonról
²² Áfa tv.	2007. évi CXXVII. törvény az általános forgalmi adóról
²³ Áht.	2011. évi CXCV. törvény az államháztartásról
²⁴ Ávr.	368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról
²⁵ 459/2016. (XII. 23.) Korm. rendelet	459/2016. (XII. 23.) Korm. rendelet a közbeszerzési értékhárok alatti értékű beszerzések megvalósításával és ellenőrzésével kapcsolatos szabályokról
²⁶ 471/2020. (X. 29.) Korm. rendelet	471/2020. (X. 29.) Korm. rendelet a közbeszerzések központi ellenőrzéséről és engedélyezéséről szóló 320/2015. (X. 30.) Korm. rendelet módosításáról

ÁLLAMI
SZÁMVEVŐSZÉK

1052 Budapest, Apáczai Csere János u. 10. | 1364 Budapest 4., Pf. 54
www.asz.hu | szamvevoszek@asz.hu
telefon: +36 1 484 9100